

Недоліком є те що введення нових стандартів Базеля III в Україні зараз торкається лише тих банків, які мають іноземний капітал та тих, які прагнуть працювати на світових ринках капіталу.

Отже, підсумовуючи вищезгадане, можна сказати, що необхідність впровадження Базеля III в Україні існує, адже на даний час це єдині норми, виконання та дотримання яких, теоретично, зможе зберегти фінансову систему країни, завдяки контр циклічному буферу, формування якого і покликано на стримування економіки у випадках перегріву. Але ніхто не гарантує, що це найефективніша та остання редакція рекомендацій Базельського комітету.

Олександра ВАСИЛЬЧИШИН

Тернопільський національний економічний університет

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Фінансова безпека є досить складною та багаторівневою системою, яка складається із ряду підсистем, які між собою взаємопов'язані та взаємозалежні. Таким чином, задля забезпечення належного рівня фінансової безпеки в цілому необхідно, щоб параметри кожної підсистеми фінансової безпеки забезпечували її внутрішню і зовнішню збалансованість, були достатньо стійкими до дії дестабілізуючих факторів та загроз. Зокрема однією із важливих підсистем фінансової безпеки є банківська система, яка наділена специфічними функціями, а саме: створення грошей і регулювання грошовою масою (оперативно змінює масу грошей в обігу, збільшуючи або зменшуючи її відповідно до зміни попиту на гроші); трансформаційна функція (мобілізуючи вільні кошти одних суб'єктів господарювання і передаючи їх іншим, мають можливість змінювати (трансформувати) величину й строки грошових капіталів й фінансові ризики) та стабілізаційна функція (забезпечення сталості банківської діяльності та грошового ринку).

Зауважимо, що для банківської діяльності характерна висока ризикованість і банки працюють в умовах постійної і підвищеної загрози втрати грошей та банкрутства, тому питання фінансової безпеки є важливим завданням не лише окремих банків, а й усієї банківської системи.

Імплементуючи основні функціональні цілі фінансової безпеки до банківської системи, отримаємо наступні цілі:

- 1) забезпечення високої фінансової ефективності роботи банків;
- 2) підтримка фінансової стійкості та незалежності банків;
- 3) досягнення високої конкурентоздатності банків;
- 4) забезпечення високої ліквідності активів банківських установ;
- 5) підтримка належного рівня ділової активності банків;
- 6) забезпечення захисту інформаційного поля і комерційної таємниці у банківській сфері;
- 7) ефективна організація безпеки капіталу та майна банків.

Щодо вітчизняної банківської системи, то про фінансову ефективність роботи банків та її забезпечення можна сказати тільки негативне. Оскільки фінансовим результатом системи діяльності банків останні п'ять років є збитки, зокрема у 2010 році в сумі 38450 млн грн., в 2011 році – 13027 млн. грн., у 2012 році – 7708 млн. грн., 2013 і 2014 році – незначні прибутки й у 2015 році станом на 01.01.2016 зазначено збитки банківської діяльності у сумі 66600 млн. грн.[1].

Відповідна ситуація із забезпеченням високої ліквідності активів банків та конкурентоздатністю. По перше, рентабельність активів за останні п'ять років є від'ємною, за винятком незначного позитивного показника 0,45% і 0,12% відповідно у 2013 та 2014 році. Станом на 01.01.2016 року рентабельність активів становить -5,46% [1]. По руге, щодо конкурентоздатності, то зауважимо, що визначається вона виходячи з впливу наступних

факторів: рівень надійності банку; розмір активів банку; розмір капіталу; фінансовий результат діяльності банку. Про результати діяльності та рентабельність активів ми вже згадували вище. Подібна ситуація і з розміром капіталу, оскільки станом на 01.01.2016 року він становив 103 713 млн.грн. що є менше ніж було у 2009 році, а саме 119 263 млн.грн. [1].

Все це говорить, що фінансова безпека банківської системи знаходиться у вкрай небезпечному становищі. І якщо згадати, що головна мета фінансової безпеки банківської системи полягає в тому, щоб гарантувати її стабільне та максимально ефективне функціонування на сьогоднішній день та її високий потенціал розвитку в майбутньому, то для майбутнього потрібно розробити стратегічне бачення у вигляді Концепції фінансової безпеки на основі законодавчих актів. А для стабілізації фінансової безпеки на сьогоднішній день, потрібна активна діяльність Національного банку як регулятора у таких напрямках:

1. Повернення та стабілізація довіри до банківської системи.
2. Банківське законодавство та регулятивний механізм банківської діяльності.
3. Ефективна та дієва валютна та грошово-кредитна політика.
4. Збільшення капіталу для відновлення економіки країни.
5. Реальна боротьба з корупцією у банківській системі на всіх рівнях.
6. Чітке визначення міри відповідальності Національного банку України за стан банківської системи, цінову стабільність, обмінний курс, сприяння економічному зростанню.
7. Запровадження загальнонаціонального проекту для банків, які дотримуються моральних критеріїв [2].

Література:

1. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807;
2. Лист АУБ до ВРУ про пропозиції до парламентських слухань на тему: "Про шляхи стабілізації банківської системи України" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://aub.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=10042&menu=120&Itemid=77.

Олег ВАЦЛАВСЬКИЙ

Тернопільський національний економічний університет

ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

В умовах реформування місцевого самоврядування та жорсткого обмеження фінансових ресурсів держави контроль за їх цільовим та ефективним використанням набуває особливого значення. Нестабільна економічна та політична ситуація в Україні, можливість та наявна практика неоднозначного трактування законодавчих актів, недосконалість нормативно-правового забезпечення певних напрямів діяльності є сприятливою основою для різного роду зловживань у сфері використання бюджетних коштів. Попередження, виявлення та ліквідацію таких порушень покликана забезпечувати система бюджетного контролю. Особливу увагу в складі цієї системи слід приділити контролю господарської діяльності бюджетних установ, оскільки функціонування чисельної їх кількості в Україні у нових економічних умовах вимагає збалансованого, цільового та максимально ефективного використання бюджетних ресурсів.

Незважаючи на довготривале становлення контролю господарської діяльності бюджетних установ в незалежній Україні, на сьогоднішній день механізм його здійснення є недосконалим. Це стосується багатьох напрямів нормативно-правового регулювання, впорядкування теоретичного базису, узгодження діяльності контролюючих органів, приведення у відповідність до міжнародних стандартів. Вище вказане потребує вдосконалення форм і методів контролю господарської діяльності бюджетних установ, а